

НАУЧНИ ПРОЯВИ И СЪБИТИЯ

SCIENTIFIC MANIFESTATIONS AND EVENTS

DOI 10.69085/pif20241089

ФИЛОСОФСКО-ИСТОРИЧЕСКИЯТ ФАКУЛТЕТ ЧЕСТВА 20-ГОДИШНИНАТА ОТ СВОЕТО СЪЗДАВАНЕ

Русалена Пенджекова-Христева, Георги Митрев

THE FACULTY OF PHILOSOPHY AND HISTORY CELEBRATES THE 20TH ANNIVERSARY OF ITS CREATION

Rusalena Pendzhekova-Hristeva, Georgi Mitrev

С поредица от събития в периода 15 – 17 май 2024 г. Философско-историческият факултет отбеляза своята 20-годишнина.

Факултетът е сред най-младите в структурата на Пловдивския университет. Неговото начало е поставено с *Постановление № 98 от 17 май 2004 г. за откриване на Философско-исторически факултет в структурата на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“*, подписано от тогавашния министър-председател Симеон Сакскобурготски и обнародвано в брой 44 на *Държавен вестник* от 25 май 2004 г. *Постановлението* гласи: **МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ ПОСТАНОВИ: Член единствен.** Открива Философско-исторически факултет в структурата на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за подготовка на студенти по специалности от професионални направления „История и археология“ и „Философия“.

Разбира се, това е част от институционализираната памет за Факултета, чиято предистория и история е белязана както от официалните административни документи, така и от инициативите на неговите вдъхновители и създатели, за които бе отбелязано в празничните слова. По-важното е обаче, че днес Философско-историческият факултет е не просто административна единица в структурата на Университета, а е сакрално пространство на духа, обединяващо представителите на шест катедри: *Етнология, История и археология, Приложна и институционална социология, Социология и науки за човека, Теология и Философия*. Именно тази пъстра мозайка от различни научни направления във Факултета му придава особено творческо очарование, персонализирано чрез неговите преподаватели, служители и студенти.

Затова и празничният календар на Философско-историческия факултет бе изпъстрен с множество инициативи и събития, чиято кулминация беше в периода 15 – 17 май 2024 г.

Първият ден от честванията резонно бе белязан от две събития с особена важност, които протекоха в 6. аудитория на Университета. Първото от тях бе свързано с церемонията по удостояване с почетното звание *доктор хонорис кауза* на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ на проф. д.с.н. Кольо Коев за приноса и заслугите му в утвърждаването, развитието и престижа на социологическата наука не само у нас, но и в чужбина.

Тържествената церемония по връчване на почетното звание бе последвана от официалното откриване на Научната конференция с международно участие *Хуманитарното и социалното познание – разкази и хоризонти*.

С вълнение и емоционални слова, отнасящи се до съграждането и пътя на Факултета към настоящето му, се обърна към всички присъстващи деканът на Философско-историческия факултет – доц. д-р Стойка Пенкова.

Поздравление от името на академичното ръководство и лично от свое име по повод годишнината отправи ректорът на Пловдивския университет проф. д-р Румен Младенов. Той отбеляза: *Само за две десетилетия Факултетът успя да се превърне в място за успешно професионално обучение и социализация на младите хора, предаване на научно-културни, исторически и духовни традиции, и създаване на модели на публично гражданско поведение*. В заключение пожела на всички да бъдат здрави, вдъхновени и устремени към нови хоризонти и успешна работа на научната конференция.

Поздравителни думи произнесе и бившият декан на Философско-историческия факултет – доц. д-р Красимира Кръстанова, която направи кратка ретроспекция към важни идеи, събития и личности, допринесли за основаването и развитието на Факултета.

Официални приветствия отправиха и деканите на факултетите – доц. д-р Маргарита Русева (Факултет по икономически и социални науки), проф. д.ф.н. Константин Куцаров (Филологически факултет), проф. д-р Владимир Ангелова (Педагогически факултет), проф. д-р Велизар Гочев (Биологически факултет) и проф. д-р Илиян Иванов (Химически факултет). Специално за събитието своите благопожелания поднесе председателят на Държавна агенция „Архиви“ доц. д-р Михаил Груев. Бяха получени поздравителни адреси от множество институции, декани на факултети, директори на филиали, колеги и приятели на Философско-историческия факултет и др.

Честването продължи с тържествена вечеря, която събра официалните гости, участниците в конференцията, настоящите и бившите преподаватели и служители от Факултета. Ръководството на Философско-историческия факултет връчи благодарствени грамоти на всички онези, допринесли за утвърждаването на авторитета и престижа на Факултета. Милият жест предизвика тяхното трогателно вълнение с думи на радост и споделени общи истории и преживявания.

В следващите два дни – 16 и 17 май 2024 г. – протече интензивната работа на международната научна конференция *Хуманитарното и социалното познание – разкази и хоризонти*, организирана в пет тематични панели, както следва: *Философия, социология и науки за човека; Културно наследство и антропология; История и археология; Приложна и институционална социология; Теология*. Респектиращият брой участници от чужбина и България представиха научни доклади, посветени на актуални проблеми, характерни за съответното дисциплинарно поле и обсъдиха в дискусиите бъдещи посоки за взаимодействие.

Тематичният панел *История и археология* беше открит с пленарните доклади на доц. д-р Кирил Маринов (Университет в Лодз, Пол-

ша) – *Край Еврос и тамошните полета. Река Марица в къснотезантските исторически извори* и на проф. д.и.н. Людмил Спасов (ПУ „Паисий Хилендарски“) – *Мисията на Никола Геннадиев в Европа (януари – март 1915 г.)*. Представените изследвания зададоха рамката на историческата част от конференцията и нейното високо научно ниво. Докладите в областта на историческото направление бяха обединени в три сесии: 16 май – *Средновековието и Архиви, музеи и преподаване*; 17 май – *Нова и съвременна история*.

В областта на Средновековието бяха представени девет доклада с особено разнообразна и интересна тематика, показваща научните търсения на участниците. Доц. д-р Димитър В. Димитров (ръководител на катедра „История и археология“, ПУ „Паисий Хилендарски“) представи изследването *Semper mulier implicatur* – присъствието на жената в историческите наративи за владетелското покръстване (по примера на някои ранносредновековни държави). Докт. Кристиан Лъсков (ПУ „Паисий Хилендарски“) докладва свои наблюдения в контекста на подготвяната дисертация относно *Психологически прийоми в морските сражения според византийските стратегикони от IX–X век*. Д-р Анелия Маркова (Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“) участва с темата за *Астрономическото познание в „Шестоднев“ от Йоан Екзарх*. Д-р Франческо Дал Альо (Институт за исторически изследвания при БАН) се ангажира с проблематиката за *Ролята на българското въстание и на провинциалния сепаратизъм в размирния период на Константинопол преди 1204 г. (края на 12-ти – началото на 13-ти век)* (Francesco Dall’Aglia, PhD (The Institute for Historical Studies – Bulgarian Academy of Science), *The role of the Bulgarian Insurrection and of Provincial Separatism in Constantinople’s Troubled pre-1204 Period (late 12th – early 13th c.)*). Интересни наблюдения и анализи сподели в своя доклад гл. ас. д-р

Стоян Антонов (ПУ „Паисий Хилендарски“), който беше посветен на *Земите и области на царството на Йоан Асен II (историко-географски бележки)*. Д-р Теодора Георгиева (ПУ „Паисий Хилендарски“) насочи вниманието на участниците към някои аспекти на стопанската история, като представи доклада *„Богатства от премъдрост и разум, които накупи като някой търговец“ – представата за търговията в средновековното българско общество*. Проф. д.и.н. Димо Чешмеджиев (ПУ „Паисий Хилендарски“), освен в ролята на модератор, ни запозна и със своите издирвания по въпроса за това *Кой е архиепископ Йоан от месецослова на Драгановия миней?*. Гл. ас. д-р Дамян Борисов (ПУ „Паисий Хилендарски“) се ангажира с темата за *Диман, син на Райно – разказ за един зографски дарител от Сидерокапси*. Сесията приключи с доклада на доц. д-р Георги Митрев (ПУ „Паисий Хилендарски“) и д-р Йордан Илиев (НАЦИД, Научен център за история и археология на войната при ФИФ на ПУ „Паисий Хилендарски“) *Рейнекий и неговата история на Древна Тракия от 1595 г.*, в който представиха един неизвестен за съвременната тракология автор от епохата на прехода между Средновековието и Новото време и неговия първи опит за историческо описание на Древна Тракия.

По същото време в сесията *Архиви, музеи и преподаване* бяха представени седем доклада. Предвид оригиналното обединение на няколко тематични полета, присъщи за научно-преподавателската ангажираност на академичния състав на ФИФ, тя също бе изпълнена с особено разнообразно, актуално и интересно съдържание. Освен като модератор, доц. д-р Русалена Пенджекова-Христева (ПУ „Паисий Хилендарски“) откри работата на сесията и със своето научно и професионално изследване на *Документални свидетелства за приемането на българските държавни архиви за член на Международния съвет на*

архивите. Докт. Никола Борджиев (ПУ „Паисий Хилендарски“, Държавен архив – Пловдив) представи някои от своите издирвания във връзка с подготвяната дисертация, като запозна участниците с *Документални свидетелства за Световното ловно изложение – Пловдив (ЕКСПО 81), съхранени в Държавен архив – Пловдив*. Доц. д-р Стоян Попов (ПУ „Паисий Хилендарски“) и Добри Стоев (РИМ – Пазарджик) насочиха вниманието на аудиторията към археологическите артефакти с доклад за *Боев чук от колекцията на РИМ – Пазарджик*. Интерес предизвика участието на гл. ас. д-р Божидар Драганов (ПУ „Паисий Хилендарски“), предвид актуалната академична тема, но и важните резултати споделени в *Предизвикателства и резултати, на летните студентски практики, провеждани на спасителни инфраструктурни археологически разкопки в периода 2021 – 2023 година / Обект № 4 край гр. Чирпан; Обект № 3 край с. Пауново, общ. Ихтиман; по договор между НКЖИ, НАИМ – БАН и ПУ*. Гл. ас. д-р Надежда Кирова-Йовчева (ПУ „Паисий Хилендарски“) и Диана Митова представиха една оригинална тема – *Преподаването на археология в профилираното обучение по история в II. клас – една пропусната възможност*. С проблематиката на преподаването по история се ангажира и гл. ас. д-р Мина Маринова (ПУ „Паисий Хилендарски“), с темата за *Карикатурата в учебниците по история и цивилизация и компетентностен подход в обучението*. Проф. д-р Моника Ибанез-Ангуло (Университет в Бургос, Испания) представи изчерпателен доклад, посветен на *Българските училища в чужбина по примера на Испания* (Prof. Monica Ibanez-Angulo, PhD (University of Burgos), *Bulgarian Schools Abroad: The Case Study of Spain*).

Сесия *Нова и съвременна история* се проведе в последния ден на факултетните чествания с модератори доц. д-р Валентин Петрусенко и гл. ас. д-р Самуил Шивачев.

Подчинявайки се на хронологическия принцип, програмата включваше осем доклада. На първо място беше темата на докт. Десислава Босилкова (ПУ „Паисий Хилендарски“) *Манила – където Испания среща Китай (последната четвърт на XVI в.)*, пряко свързана с разработваната от нея дисертация. Последва представянето на два особено интересни доклада, свързани с Българското възраждане. Доц. д-р Тодор Радев (ПУ „Паисий Хилендарски“) ангажира вниманието на аудиторията с въпроса за *Четническата война във въстаническата тактика на Васил Левски*, а докт. Денис Иванов (СУ „Св. Климент Охридски“) представи проучванията си относно *Йосиф Емигер – неизвестен псевдоним на Иван Драсов*. Доц. д-р Симеон Кацаров (ПУ „Паисий Хилендарски“) се включи в програмата на конференцията с темата за *Ролята на „императриците от Бавария“ в хабсбургските земи през втората половина на XIX век*. Гл. ас. д-р Станислав Боянов (ПУ „Паисий Хилендарски“) представи проучванията си върху *Свидетелствата на генерал Йеротей Сирманов относно развитието на военното дело в Княжество България през периода 1885 – 1912 г.* Гл. ас. д-р Самуил Шивачев (ПУ „Паисий Хилендарски“) насочи вниманието на участниците в сесията към проблематиката за *Окупацията на Рурската област и опитите на германското правителство за международна защита (1923 – 1924 г.)*. Д-р Мирена Митова (Институт за исторически изследвания при БАН) взе участие с доклад относно *Външната търговия на България с постколониалните страни в периода 1946 – 1952 година*. Програмата на историческия панел от доклади приключи с изследването на доц. д-р Валентин Петрусенко (ПУ „Паисий Хилендарски“) *Тайван в Съвета за сигурност към ООН*.

Отбелязването на 20-годишнината на Философско-историческия факултет се превърна в събитие, на което си дадоха среща красо-

тата на спомените, общите споделени моменти и очарованието на очакването за бъдното. Защото вярваме, че именно в символиката и духа на Философско-историческия факултет, чрез мъдростта на прозряното познание,

сгъстената интелектуална енергия ще бъде транслирана през времето и пространството чрез паметта в името на общественото, човешкото и божественото ни битие.

На многая лета!

Доц. д-р Русалена Пенджекова-Христева

ORCID iD: 0000-0002-3050-5902

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

rusalena@uni-plovdiv.bg

Доц. д-р Георги Митрев

ORCID iD: 0000-0001-9189-3550

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

gmmitrev@uni-plovdiv.bg